

YTTRANDE

Dnr 20/0010

Stockholm den 2020-04-06

Socialdepartementet

Dnr S2019/05151/SF

Yttrande angående Grundpension (SOU 2019:53)

Sieps välkomnar att regeringen har tillsatt en utredning med uppdraget att göra en grundlig översyn av regelverket med den svenska garantipensionen, med anledning av konsekvenserna av EU-domstolens avgörande från 2017. Sieps vill också understryka vikten av att kommittédirektiven har gjort det möjligt för utredaren att förhålla sig öppet till frågeställningen för att på så sätt åstadkomma en hållbar och långsiktig reglering. Det är synnerligen viktigt med förutsägbarhet för pensionärer som har begränsat med möjligheter att göra någonting åt sin ekonomiska situation vid minskade inkomster. Även för pensionssparare är förutsebarhet viktigt för att bibehålla förtroendet för pensionssystemet.

Det bör inledningsvis påpekas att enskildas rätt till pension har koppling till äganderätten och att intrång i äganderätten (som inbegriper rätt till pension) måste ske med stöd i lag, ha ett legitimt syfte och stå i proportion till det syfte som ska uppnås. Detta följer av Europakonventionens rättspraxis, vilken är en del av både den svenska rätten och av unionsrätten.

Det svenska pensionssystemet utgör ett komplext regelverk. Sieps vill uppmärksamma vikten av att det föreslagna regelverket tar en viss höjd för att EU-domstolen inte ska anse att också den nya grundpensionen är att betrakta som en minimiförmån. Om den föreslagna lagstiftningen tar sådan höjd eller inte har Sieps dessvärre inte möjlighet att uttala sig om. Däremot vill vi – på ett principiellt plan - uppmärksamma lagstiftaren om att EU-domstolen är lagstiftningens yttersta uttolkare, i det fall att unionslagstiftningen ligger till grund för den nationella lagstiftningen. Denna slutsats understryker vikten av att den nu föreslagna svenska lagstiftningen är väl anpassad till gällande rättspraxis från EU-domstolen.

I detta ärende har Göran von Sydow beslutat. Anna Wetter Ryde har varit föredragande.

Göran von Sydow

Direktör

Sieps är en statlig myndighet som tar fram forskningsbaserade analyser i europapolitiska frågor. Målgruppen är i första hand svenska beslutsfattare på olika nivåer. Arbetet sker i samarbete med svenska och internationella forskare.

